

❧ ਗੁਲਾਬ ਮਨ ਗਾਧਨ ❧

भरवे शोष्णीला सञ्जनोने वास्ते,

રમનાર તથા છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

अमनलाल नरसिंहदास.

तथा।

ઉત્તમરામ ઉમેદનંદ.

દોહરો.

शुलभमन वांश्च तण्डु, लाज्जिणि छे लाग;

પ્રફુલિતમનડુ થાયછે, જમ ફરીએ ફુલ પાગ.

અમદાવાદમાં

શ્રીકાંતેશ્વર પ્રાણલાલ અમરતલાલનાડહેલામાં

मातीलाल काणीदासे (अमदावाद)

ચંદ્રોદય) પ્રેસમા છાપ્યું.

આવૃત્તિ પીઠ.

संवत् १९३१

સને ૧૮૭૫

કીમત ૪ આના.

ગ્રામ વિદ્યાપીઠ મસ્તીવના

૨૪૨

ગુલચમનની પહેલી આવૃત્તીમાંથી અમે કેટલીક ખાખત
દેર ફાર કડી તેમાં નવી ગરબીઓ તથા ખ્યાલ ટપા
તથા બીજી કેટલીક રસીક ચાંદોનાં ખી છે અને તે એક
બીજી નાવમ પ્રમણે ગોઠવેલી છે તેથી વાંચનાર ને સુગમ
પડ્યા સીવાય રહેશે નહીં એટલુંદરા નહીં, પણ આ આપડી
માં અમે ઘડાવે રસીક ગરબીઓ કે જે બર્ધવાને ગરબ
ફૂરોને ગાતામાં આવે તેમજ મરદને ગાવાને પણ ઘણીજ
ઉપયોગી થઈ પડે એવી દાખલ કરેલી છે, અસલ ગુલ
ચમનની નકલ અમે ખનતી મહેનતથી સુધારી છે તેપણ
કોઈ કોઈ ઠેકાણે ભુલ ચુકરહી હશે તેવાંચનાર સાહેબોએ
માફ કરવી;

શુચના.

આ આપડીના(૩૫)મા પાનાની(૧૫)મી ઓળમાં ડીસા-
કાપના ગરબીમાં મેઘર ઇસાચેન, છે તે ભુલથી થયેલા છે
પણ ખરૂં નાંમ મેઘર ખોટન સાહેબ છે

જીતેશરામ ઉમેદચંદ

આ ચોપડી સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ પ્રમાણે ૨૭-
 સ્ટર કરાવેલી છે માટે પ્રસિદ્ધ કરનારની હખેલી
 પરવાનગી સીવાય કોઈએ છાપવી અથવા
 છપાવવી નહીં જો કદાપી આગ્રા
 વિરુદ્ધ ચાલી છાપશે અથવા
 છપાવશે તો તેને માટે કાયદે
 માર હજાન કરવામાં
 આવશે.

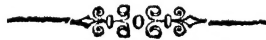
અનુક્રમણિકા.

લીપ્ય	૫૯૮.
નરસીહ મેહેતાની હુંડી રાગ લાવણી.....	૯—૧૨
કુવેડ નારની રૂબેલી.....	૧૨-૧૪
રસીક ખાર માસીયો. (૨).....	૧૪-૨૩
માહાદેવજીના મહીના.....	૨૩-૨૫
પંદર તથો. (૩).....	૨૫-૨૯

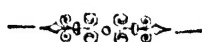
ગરબીઓ.

ધન ધન જોકુળની વ્રીજનાર.....	૨૯-૩૦
મહારે ઘેર આવો નંદલાખા.....	૩૦-૩૧
જોકુળાએ લેઈ આલોરે.....	૩૧-૩૨
મુંખનીગરબી.....	૩૨-૩૩
વડોદરાની ગરબી.....	૩૩-૩૪
ડીસા કાંપની ગરબી.....	૩૪-૩૮
તમે ક્યાં રમીઆવ્યા રાસ.....	૩૮
રાતલડી કોની સંગે જગ્યા.....	૩૮-૪૦
વાંસલડી વાગીને હુંતો જગી.....	૪૦-૪૧
નહી આપું હો નંદનાલાલ મધડાં મારારે.....	૪૨
સર્ધઅર મું કંરે જીવણ મળીઓ જુગના તીર.....	૪૩
મુણ સાહેલડીરે મારે નંદકુંવરમુ નેહ.....	૪૪-અ
કેમ ભરીએરે કેમ ભરી એ.....	૪૪-૪૫
આધવજી માધવને કેળો એટલું.....	૪૫-૪૬

વીષય	પૃષ્ઠ.
માહાદેવની ગરખી.....	૪૬-૪૭
જુઓ જુઓ જસોદા માવડી.....	૪૭-૪૮
કેફી કુંથ વીસે ગરખી.....	૪૮
આવરે હરી ખીદરાંરે ખનમે.....	૪૯
મિલો મારગ જાવાદો મનેકીણ મોરાચી.....	૫૦
ત્રણ તાલ ચોપાળ.....	૫૦-૫૧
પઠાણ ખામણાનો ઢીસા.....	૫૧-૫૩
રસીક લાવણાઓ (૪).....	૫૩-૫૭
ગજલ	૫૮-૫૯
સોહણી.....	૫૯
ખીહાગ.....	૫૯-૬૦
કપારખો.....	૬૦
ભરવી.....	૬૦

ગુલચમન

નરસી મેહેતાની હુંડી.

લાવણીમાં.

નરસી મેહેતા ભગત હરીના જુનાધડના રહેવાશી;
હુંડી કરાવવા આવ્યા ગામમાં મારે જણ તીરથવાસી. ટેક.
આવી ગામમાં પુછવા લાગ્યા મોહોટા મોહોટા મહોકારોને;
સાતસે એક રૂપીયાની હુંડી દ્વારીકામાં આપો હમને.
સરવ મળી મનસુખો કીધો મોકલ્યા મેહેતા નરસી કને;
તે તમારી હુંડી સીકારે લાગ્યા મશ્કરી કરવાને. ૧

કુલ. ૧

નરસાહ મેહેતાને ઘેરે આવ્યા આલી, બેસાર્પાછે આસનઆલી;
મેહેતા વાત પુછેછે રહેલી, કપાંથી આવ્યા કપાં જવછો સેલી.
અમે નિકાળ્યા તીરથ કરવા, દ્વારીકાથી જઇશું કાશી
હુંડી કરાવવા ૦ ૨

લાવણી.

હળવે રહી ને કહે પરદેસી મેહેતા વાત માહાશી સાંભળો;
 ઘેર તમારે રૂપેઆ ભરીયે તેના હુંડી કરી આલો,
 સાતસે એક સુરતી સફાના થેલી લઈ ઘરમાં મુકો;
 કાગળનો કટકો લખી આલો તે પર હુંડી કરી આપો. ૩

અલ. ૨

મેહેતા થઇને પત્ર લખે છે, સુરજની મંહી સાખ કરેછે;
 શામળશાનું નામ ધરેછે, આપશો તો મારો લખ્યા રહેશે,
 કાગળનો કટકો લખી આલ્યો, ત્યાંહાં થી માલ્ય પરદેશી.
 હુંડી કરાવવા ૦ ૪

લાવણી.

પરદેશીને પંથ વળાવી મેહેતા વાત પુછે સઉને;
 આ ધનને આપણે શું કરીએ ખવરાવીયો સાધુને.
 ધી ખાંડને લોટ મંગાવ્યો લાખ્યા રસોઈ કરવાને;
 ભાવતાં ભોજન આપે ખનાવ્યા થાળ ધરાવ્યો ભગવાનને. ૫

અલ. ૩

સા એક સાધુ થયા એકઠા, ફેંકી દીધાં છે સઉના એઠાં;
 મેહેતા હતા તેવા થઈ એઠા, નાહી ઘોઈ મંદીરમાં પેઠા.
 હાથ જોડીને અરજ કરે મારી લખ્યા રાખજો અવીનાશી.
 હુંડી કરાવવા ૦ ૬

લાવણી.

હવે વાત કહુ પરદેશીની ગઈ નિકળ્યા દ્વાડીકાની માંહી;

(૧૧)

મોટા મોટા સઉકારેને પુરે શાગળસાની પેઠી કેધ.
આતો નગરમાં નથી શામળશા ઘેલા થાપા કે અકકલ ગધ;
તેમ તેમ રાજ પડે છે પેટમાં રૂપેઆ મળશે કે નહીં. ૭

કુલ. ૪

ખાત્રા ખાલ કરે નગરમાં, નથી આવતુ કોઈ નગરમાં;
કગ માલ્યો એક જુનાઘડમાં, ખોટી ચોઠી લખી આપી હાથમાં
હાથ કપાળે દઈને બેઠા, ચારે જાણા થયા ઉદાસી;

હુંડી કરાવવા. ૮

લાવણી.

નરસાં મેહેતાનું વચન રાખવા શાગળશા રૂપીયા લાવ્યા;
શામળશાની થયા એકઠા પરદેશી ક્યાંયા આવ્યા.
અમે નિકળ્યા તોરથ કરવા જુનાઘડ રૂપીયા ભરી આવ્યા;
ખોટી ચોઠી લખી આપી હાથમાં શામળશાને ખતલાવા. ૯

કુલ. ૫

અમે છીએ નરસાં મેહેતાના, લ્યો રૂપેયા સુરતી સજ્જાના;
નથી મેલા છે કોરા કડકડતા, તમારા રૂપેયા ખરી મેહેનતના;
સાતસે એક રૂપેઆ ગણી આવ્યા, ચાર જાણા ત્યાં થયા ખુશી.

હુંડી કરાવવા.

લાવણી.

શામળશા જોગોપાળ કરેછે, રૂપેઆ તમારા સંભાળજો;
ભરીપુરીને પામ્યા રૂપેઆ, મેહેતાજીને જીધ ને કેહેજો.

રજી દીલમાં જરા હરખડતા, કામકાજ હાપતો કહેજો;
મંછારામ સત ગુરુને સરણે, સાચા ધણીને સમરજો.

શુભ. ૬

ભગતઆધીન રહે ભગવાનને, જોવા મળ્યા નરસી મેહેતાને;
મંછારામ તમારે શરણે, રઘુરામ તો યુ કર કહેતે.
જો નર રહે કાપા કશી, હુંડી કરાવવા આપ્યા ગામમાં
ચાર જાણ તીરથ વાસી. ૧૨

કુવેડ નારની ફજેતી.

પાયે પ્રભુને નમી કહું કુવેડના ફેલ, સર્વે લોકો સાંભજો;
કાનોનો કાઠો મેલ, જીવો ફજેતી કુવેડ નારની. ટક. ૧
છે ઘોષાની આપડી ને, છે નાપાનુ નામ,
આ કભારબન કરમે ભાગી, ઘર ચાલે કેમ. જીવો. ૨
સામુ દે શીખાગણ ત્યારે, સામી વઢવા લાગે;
સમીસાંજે સુવે તારે, પાર દીવસે ભજે. જીવો. ૩
પાર દાહાડે પડા ઉઠે, ઉફરી ન કરે ખાટ;
થાળીયો ઝેના ઠીકરા જોવી, લોટે પાત્યો કાટ. જીવો. ૪
ગોલીઓ ખેડે છારાઈઓ વળી, ખામણે સેવાળ;
ઘરમાં ન વાશીફ વાળે, ગંદા ઝેના ખાળ. જીવો ૫
ઓખુ નાં દાતાજી કરે, દાંત મેલા ધાણ;

લોક સર્વે સીંભજો, જઈ ક્યાં કરે વખાણ. જુવો. ૬
 ખાર છધયાંનો મા કેવાણી, ગળતે નાવડે પાણી;
 જોવું હોયતો જોઈ લેજો, ભુકણ વીઆણી. જુવો ૭
 ગાયો કરે રોઠલો ને, શાકજાણિ ખાણુ;
 ઘેસમાં ન મીઠું નાખે, દાળ મોળી છાણ. જુવો ૮
 રસોઈ કરીને યોકો ન કરે, ન કરે અખાટ;
 જાંધે માથે ઘંટી તાણે કુત્રાં આટે લોટ, જુવો ૯
 સાસુની ફજોતી કુવેડ ઘેર ઘેર કરતી;
 સંસુ મારી સોફરડી શા માટે નથી મરતી. જુવો ૧૦
 હાથે પગે મેલ વળ્યો અંગ મેલુ એવું;
 મુખે ભમે માખીયો તો કામ આપુ શેનુ- જુવો ૧૧
 મેલ જરયો ધાધરોને સાલો કાળો મેશ;
 એણમાં જુવો પડી જાણિકમરાણી ભેશ જુવો ૧૨
 ચોડ ખાજ્યુ ચોટલામાં પડી જુવો લીખ;
 જો નરે આ નારે વરો તેનું જીવતર ધીક. જુવો ૧૩
 ફુલે સંસુ નણદીને ધણીને ફુલે દાહાડી;
 ઝોળજાનહી તો ઝોળખીલેજો, આકભારજ લાડી. જુવો. ૧૪
 પૂન્ય કરે જ્યાં પાડેશી ત્યાં આડી ઝીભ વાપ;
 અભીયાગત આંગણે દેખી ઘરમાં નાશી જાય. જુવો. ૧૫
 દેશીખામણ સવામી તારે કુવે પડવા જાય;
 લોક કેરા યોકમાં ફજોતોઓ લુટાય જુવો ૧૬
 ઘોકે ઘોકે ધણી મારે, તારે દે સરાપ;

જો તને હું જીવ ના આપુનો, તુંજ મારો પાપ- જીવો ૧૭
 આવી કુવડ દેખી વંચી, બળતો ખાલે આપ;
 શા માટે આડો ન ઉતરો પરાણવા જતા સાપ- જીવો ૧૮
 આગ કુવડ નાર તણા અવગુણ અલેખ;
 દેનારાને દોશ ન દેઈએ કરમે લખ્યા લે ૧, જીવો ૧૯
 આવી જોને નાર મળી તેને છે સંતાપ;
 તે પુરસને માથે આવી પાંચે મળ્યા પાપ, જીવો ૨૦
 નરનારી સહિ સાંભળો દોષએ મા ધરશે રોશ;
 દીઠી હેવી દખવી દેશોમા મને દોશ, જીવો ૨૧
 અમનનાન તો સાચુ કહે છે ડાહ્યા ॥ નગરે પુગે;
 આનાથી કુવેડ માથે, સર્વગડા ન ઉગે, જીવો ૨૨

બાર મહીના.

દોહરો.

૧ કારતક મહીને કાહાનજી, મંદીર ખાવા ધાય;
 સુતું સર્વે ભાળીએ, કેમ કરી રહેવાય.
 મને કારતક મહીનેરે, કંથ પિસારીને માલીયા;
 કડવાં ખાલીને વેણ, કાળજડાં ખાળીયાં.
 મને એક પલક જીગ જાય, નિંદ્રા આવે નહી;
 મને નંદ વિનારે લગાર, ભોજન ભાવે નહી.

દોહરો.

૨ કંથ વિનાનો કારતક, વિસો જોતાં વાટ;

આણંદ શર્વે ભુલીયાં, આવ્યો માગસર માસ.

મને થાય અતી ઉચ્ચાર, હરી આવ્યા નહી;
 જાણી અખળારે રાંક, દયા લાભ્યા નહી.
 જુહુ દીધુ હવુ વચન, હરી એ વાતનું;
 લખી મોકલસું એક પત્ર, હમે હમ હાથનું.
 દોહરો.

૩ કઠણ થયા છો કહાનજી, મુકો મનનો રોષ,
 માગસરમાં ના આવીઆ, આવ્યો મહીનો પોષ;

પોષે મહીનામાં પ્રાણ, મંદીર પધારજે;
 ખાળપણનીરે પ્રીત, હરીરે સંભાળજે.
 મરા નેણાંનાંરે નીર, હરી થંભેતાં નથી;
 પેહલાં હમેરે પ્રાણ, હવેરે ગમતાં નથી.
 દોહરો.

૪ માહા મહીનામાં આવજે, ગોવરધન ગોપાળ;
 નહી આવોતો નાથજી, પ્રાણ તનું તતકાળ.

માહા મહીનેરે મોહન, મનહુ અકળાય છે;
 પ્રાણજીવન પરદેશ, રજની રૈતાં જાપ છે.
 હુંતો ભરજોખન છુ નાર, ને વેરણ રાતડી;
 કેમે કરી નવ જાપ, જાળે છે છાતડી.
 દોહરો.

૫ આનંદ સર્વે બાપીયો, આવ્યો ફાગણ માસ;

સખીઓ સહ હોળી રમે, ને મન માફ ઉઠાસે.

હરી વિનારે ફાગન માસ, સખી સા કામનો;
વાટ જુવે વ્રીજ નાર, સંદેશો નાખ્યો સાંમનો.
સખીઓ ટોળે મળી ગરબા ગાય, ને આજુબંદ આદરે;
પાણ જોના પઉ ગયા પરદેશ, તે રાઈ રાઈને મરે.

દોહરો.

- ૬ મટકી લાગી મધતરે, ને સુતા સાખર વીર;
મતુર થઈ ભુલી ગયા, મુજને હળધર વીર.
-

તારા નિચોગેરે વિઠલનાથ, મધતર આવીયો;
પુસ્પમારે સુગંધ ને, તડકારે લાગીયો.
સખી ખળીરે કાનુડાની પ્રીત, હૈયે માંપે નહો;
વિત્તા છછરે માસ, દરસન આપે નહો.

દોહરો.

- ૭ વધસાકે વરી થયુ, ને ગોકુળીઆનુ ગામ;
મૈણા દે સહ માન્ધુની ને, લઈને તારૂ નામ.
-

આવો વધસાકે વ્રજનાથ, કહુછુરે હુંતો કરગરી;
ખાળપણાનીરે પ્રીત, હૈયેથી કેમ ઉતરી.
તારી સેજે સમારૂ, ઓ સ્વામ ઉપર પાથરૂ;
આપ પોદો લગાર, હુંતો મંપી કરૂ.

(૧૭)

દોહરો.

- ૮ નેડે તો જુઠા ઈર્ષા, ને જીવણ તમારા કાલ;
હમને નાથ વિશાસીયાં, ને વરયા કુખલને મોલ.
-

નેડે તો પ્રાણજીવન, કુખલચે મોહની કરી;
કાળી કુખલ જીવો, હરીની વાલી કરી.
જાઓજી મધુરામાં રહેજો આ સ્યામ, ગોકુલ ના આવતા;
મારે શુ છે તમારું રે કામ, સંદેશો ના કાવતા.

દોહરો.

- ૯ મુખથી મારે રસણ, મનમાં મારે પ્રીત;
અષાડ આબો આવજો, ને તમમાં ચોટયું ચીત.
-

તમિ અષાડ માસેરે કુંથ, જરૂરજ આવજો;
ક્રીરયા કરીને દીનદયાળ, સંદેશો કાવજો.
થયા વિજળીના મળકાટ, કાપલ ટકકા કરે;
એવાં મધુરાં આસે માર, ખપધ્યા પીઉપીઉ લવે.

દોહરો.

- ૧૦ સાવણ શુંદર માસ છે, ને સર્વે લીલા લોહર;
જોખન એજે જાપ છે, ને ગીરધારી નહી ઘેર.
-

સાવણ માસે આ સ્યામ, લીલારે તારી સાંભર.
એવું લીલુરે વંદાવન, ઝરમર ફારાં પડે;

સેખીઓ નાથ છે સાખર માંહી, નેજળક્રિડા કરે,
મારા ગીરધાગી ગોવિંદ, મથુરાંથી નાકરે
દાસી શું વિનવેરે સ્વામ કહેતાં શરમાય છે;
એવાં જનમ જુદાંનાં ફૂલ, જળવિનાં કરમાય છે.

દોહરો.

જોખન મારૂ જળવો, ને કહુછું મુકી લાજ;
સુંદર શ્રાવણ જાપ છે, ને ગોપીના સીરતાજ.

દોહરો.

૧૧ ભાદરવે ભાવતાં નથી, ને ભોજન મુજને સ્વામ;
સાસુ નાંહી ગાળ દે, નેકેવુ ખન્યુ છે કામ.

કુંતો ભાદરવેરે ભગવાન છેહલીરે ભમતી ફરે,
મનમાં આવે છે એમ, કે વિખ ખાધને મરે,
આવોઆવાને જલવરાય, કહુરે હવે માનીયે,
ઓમાસુ વહી જાય, અપખાનું દુઃખ જાણીયે.
આવી જાલજો મારાં ચોર, મુખડેરે પીક નાખજો,
કુંદ નહીં જાણુ ઓ સ્વામ, ગમે તેમ દાખજો;
મહીના દાણી થજો ઓ સ્વામ, મટુકી પાણુ ફોડજો;
એવા પ્રજવાસી વ્રજનાથ, નવસરે હારે તોડજો.

દોહરો.

૧૨ આ છે આશો આવીયો, આશો કીધો કેર;
એક વરસે વિતિ ગયું, પણ આપ ન આપ્યા ઘેર.

સખી આઘા દીવાળીના દીન, સર્વે વિલાસ છે;
દીલમાં રાખુઘું નીત, ને મનડુ ઉદાશ છે;
મારા કર્મ તણી એ વાંક, હરીધારે છુટીયાં,
જનમો જનમનારે હેત, સેજ વાતે દુટ્ટીયાં.

ગાય સીખિને સાંભળે, જે આ ખારે માસ;
હુંશયા વાંચે જે જન, તે ઇશનો દાસ.
વાંચો સર્પ સજનોને, પ્રભુ કરે લાલ;
ખઉ કર જોડી વિનવેને, કહેછે અમનલાલ.

ખારમાસી.

૧ કારત મહીને કંથ, કહોનેરે ક્યારે આવસે;
પ્રેમે જોતા તાં પંથ, સંદેસોરે કહાવસે;
કાગળ નાવ્યો કોઅરે; હરી વરના હાથનો,
એવો નાનડીઆસું રનેહ, બંધાએપ્રીત સાપનો;
સાખી.

નેણિ ખાંચેલ નાથજી, કોસું કરી એ આસ-
વાલમ જોતાં બાટડી, બીતો કારતગ માસ;

૨ માગસર મહીને મંનતો, મહારૂં મળવા તાણું,
દીવસે ન ભાવે અંનરે, કારણ રઘુવર તાણું.
સુકાંણારે સગીર, સનેહ લાગ્યો સાંમરે.

એવા વાહાલાહો નીરવેરલાલ, નપણે આંસુ ઝરે;
સાખી.

માગસર મહીને માવજી, રાતનવેરાજી જનમ્;
સેજ પંચારો સાંમળા, તુંમ ખીન ઘડી ન સુણાપ.

૩ પોસે તલપેછે પ્રાંણ, પેઉજીને કારણ;
ઘડી એક મંદીર માંડી, ઘડી બે પારણ;
નવસર જોખન જાપરે, શ્રીજમાં ભુલી હું ભમું;
એવી કુડીરે કાંનુડાની પ્રીત, ઘેલી થઈ હું નમું;
સાખી.

કઠણ હૈયાના કાહાંનજી, ને આસો હંમપર રાસ;
અવધ સંભારી આવજો, વીત્યો મહીના પોપ.

૪ મહા મહીને મોહુંનરે, મેલી મથુરાં ગયા;
અપ્પજાનારે આંધાર, લો ભાઈનેરે સુ રહ્યા;
જો જો એના કુળનીરે રીત, કુપ્પજને વહાલી કરી;
એવી ગોકુળીઆની નાર, સરવેને પરહરી;
સાખી.

મહા મહીને તો મંન મળ્યાં, કુવજ સાથે પ્રીત;
જિંમ નીમ જાંણ્યાં નહી, જલદય કુળની રીત.

૫ આવેલો કૃગુણ માસ, આવેલો કૃગુણ કામનો;

હી છે કુવજાને મહોલ સંદેશો નાબ્યા સાંમનો;
 મંગાવો આ અગ્નીલ ગુલાલ, કોના સંગે ખેલીએ;
 એવા કુપના દોહાડા બચાર, આધેરા ડેલીએ;

સાખી.

ફાગુણ ખેલન આવજો, ગોકુળ ગીરંધરલાલ;
 મથુરામાં લોભાઈ રહા, પ્રીતખાસી ગોપાળ.

૬ અધતર મહીનેરે અંત, સતુરલુજ ઓરીયાં;
 ખડુનાંમીરે ખળવંત, કાળજડાં કોરીયાં;
 સ્વામી વીનારે સાણગાર, અંગે નાં આંણીએ;
 એવા વાહાલાછો ગીરંધરલાલ, મોતુ કેમ માંણીએ;

સાખી.

મેઠાં મેઠી વાતડી, હંતુ ન પુગી આસ;
 દાય કરેજોડી વીનવું, વીત્યો અધતર માસ.

૭ વધસાખેરે વાલમ, અમને વાહાલા ઘણા;
 અખળાનારે ઓંધાર, જીવણ છોજી અમ તણા.
 સુખ દુખ હોય સગર, સાંભળનેરે આ સખી;
 એવા દુખમાં લખ્યારે વીજોગ, વીંધાતાએ એમ લખું.

સાખી.

વધસાખે વંત મોરીયા, મોગી ડાહાડમ દ્રાખ;
 તેની રતે પીઉ આવજો, વીત્યો વધસાખમાસ.

૮ જોતે આપોછે નેઠ, સાહેલી હવે શું કરે;
 ન સુને ઘરનુંરે કામ, ધારણ રહે કેમ ધર.
 રસીઆજીની હો પ્રીત, રમાડયા છે રાસમાં;
 એવી કુડીરે કાનુડાની પ્રીત, ભમાડયા હાશમાં.

સાખી.

રૂપે મોહ્યા રાપજી, સાંભી અમારો શેઠ;
 રંગનાંભી નાંતો રધએ, જીવણ વીત્યો નેઠ.

૯ આવેલો અસાડ માસ, ઘેસો મેઢિલો ગાજીઆ;
 કુણ લડાવે લાડ, મોહાલે નથી રાજીઆ.
 સ્વાંત બુંદને કાજ, સ્વામી મુખ્ય હું ધરું;
 એવાં મધુરા તે બાલે મોર, બપધઆ પઉ પઉ કરે.

સાખી.

ઝરમર વરસે મેઢિલા, યોદસ અમકે વીજ;
 બાલાપનમાં બાલીઆ, ધર અસાડી ખીજ.

૧૦ સાવન મહીનેરે, સ્વાંમી અમને વહાલા ધણા;
 અખજાનારે આંધાર, જીવણ છોજી અમ તણા.
 જળ વીના તલપેછે મીન, સાંભજનેરે આ સખી;
 એવું બળગી રહ્યું માહારું મન, વીટાંણી વેલડી.

(૨૩)

સાખી.

મીઠા મીઠી વાટડી, કહીએ આતમરામ;
નેણાંમાં લોભઈ રહ્યા, મન ન પામ્યાં વિશ્રામ.

૧૧ ભાદરવેરે ભુધર, ભરમાનુંદ ભિરમાં;
ખાંડીલો ગીરધરલાલ, શોકલડીના ખેલમાં.
પહેલાં રમાડ્યાં રાસ, મોરલીએ મન હર્યા;
એવી કુડીરે કાનું!ની પ્રીત, અમને ઘેલાં કર્યાં.

સાખી.

મળીએરે આપણુ બેઉ નંદ્યાં, મળીએ ઉરા ઉર;
મંદીર પંથારે માવજી, ભાદરવો ભરપુર.

૧૨ આવીલો આસોરે માસ, અલખેલો ઘેર આવીઆ;
એવા પુરા થયા ખારે માસ, મારે મન ભાવીઆ.
હંછડે હરખ ન માય, રવામી રઘુનાથને;
એવાં ઘેર ઘેર મંગળ ગાય, આછવ હરી સાથને.

સાખી.

દીવાળીને દહાડલે, દીવડલે અજવાસ;
કરજોડીને કમજી, કહેછે ઉતમદાસ.

૧૨

માહોદેવજીના મહીના.

૧ કારતકે કીરતી બહુકરીયે, ભોળાનું ધ્યાન રૂઢે ધરીએ;

ભાળા દેખી ભવસાગર તરીયે, આવો હરી શીવશંકર ભાળા.
ભાળા હાથે ભસ્મતણા ગાળા, ભાળાને આથે ફુલડાના તોરા;

આવો હરી શીવશંકર ભાળા ટેક.

૨ માગસરે માહા મંગળ કાળી, શીવે શુંધ લીધી હમારી;
ભાળા નામ ઉપર ખલીહારી. આવો.

૩ પેષેતો પ્રાણ થકી પ્યારા, કાનવરને ન મુંકું પ્યારા;
ભાળારે શંભુ આંખચોથી પ્યારા. આવો.

૪ માહેનોવસંતઆયોરેગવરી, કેલાવ્યાઅખીલગુલાલધોળી;
ભાળારે શંભુ ખેલે છે ઢોળી. આવો.

૫ ફાગણે ફાગ ખેલું હરશું, શંકરમારી ખાંદ્ય ઝાલો તરશું;
ઝાલો ઢોળી ખેલીયે શંકર શું. આવો.

૬ મધતરે ચીત ચરણે લાગ્યું, ભાળા શંભુ થળ કરી સ્થાપું;
શંકર મારા રૂઢીયામાં રાખું. આવો.

૭ વધશાકે વાર લાગી તમને, નરખવાની હું શ ધણી અમને;
ભાળા શંભુ શું કહીએ તમને. આવો.

૮ જોઈની જુગતી ખની સારી, નારી પેહેરે કસુંખલ સાડી;
ઝડામાં ગંગાજી પ્યારી. આવો.

૯ અસાહેતો ખહુ ગડગડીઆમેધ, મોરલીચો તો કહે નયણા
શું નેહ; શંકર મારા કરમે લખ્યા કરો મેઠ. આવો.

૧૦ શ્રાવણે શીવનીખની સોભા, ઝાલોરે સખીસોમેશ્વર જોવા;
ભાળારે દેખી ભવ ફુગડા ખાવા. આવો.

૧૧ ભાદરવેતોભાતણાભાગી, અડધે અંગેઉમીયાશીવજોગી;

મારી શુધ લેજો તમે જોગી. આવો ૦
 ૧૨ આસોએ તો અંગે ઉઠી અગ્ની, નથીરે જાતી કેમેકરી ;
 રજની શંકર વીનાં શું કરીએ સજની. આવો ૦
 ૧૩ કોને સખી અદેક માસ આપ્યો સર્વે સખીઆને મનભાળ્યો
 તારોરે ગુણ રાજીઓરે ગાયો, આવો હરી શીવશંકર ભાળા;
 ભાળાને હાથે ભરમ તણા, ગોળા ભાળાને માથે કુ-
 લડાના તોરા; આવોરે હરી શીવશંકર ભાળા.

પંદર તથો. ૧

વારી જોને રાખે રઘુનાથ, તેને ફાણ મારેરે;
 મારા ભગત વત્સળ ભગવાન, પોતાનું બ્રહ્મ પાજેરે, ટેક.
 સખી પડવે તે પુરાણ પ્રેમશું, ઘરીએ મનમારે;
 રામ લક્ષ્મણ હોનું ભાઈ, ચાલ્યા શી વનમારે. વારી ૦ ૧
 સખી બીજે મડાવ્યાં ખાંણ, ચાંપી મેલ્યાં મરણેરે;
 રાજન જનખની કુંવરી, રઘુવર પરણેરે. વારી ૦ ૨
 સખી ત્રીજે ત્રીરભાવનરાય મરઘ લાવ્યા મારીરે;
 તેનો કુંવરો શીવડાય સોભે, સીતા નારીરે. વારી ૦ ૩
 સખી ચોથે સુતી મડીમાંહ, લક્ષ્મણ ગાજેરે;
 સીતાની મડીમાંહ, કડાકડ વાજેરે. વારી ૦ ૪
 સખી પાંચમે પ્રભુએ આપ, ધનુષ ખાંણ ધરીયારે;
 જોનું રહન કરે રઘુવીર, સીતાકાણે હરીપારે, વારી ૦ ૫
 સખી ૭૪ તે સોળ સણગાર, સીતાજીએ સંજીપારે;

નેના રૂંદીયામાં વશીયલ રાગ, ભાવે કશી ભજ્યારે. વારી૦ ૬
 સખી સાતમે કીધો મનેહ, કે આધર સાથેરે;
 મેળવ્યાં માંકડલાં ને રેંછ, શી રઘુનાથેરે. વારી૦ ૭
 સખીઆઠમે અખજાની વારે કે, રામચંદ્ર રાજારે;
 ઝાલી લાવ્યો રાવણ કેરાં ખાંજકે, આધરયા ઝાઝારે. વારી૦ ૮
 સખી નોમે તે નરહર રથ, સીતા કાઈ લાવોરે;
 તેવું સકળ સભામાં રાંમ, ખીડું ઝડપા વોરે. વારી૦ ૯
 સખી દસમે દીધી અખરે કે, હનમાંન બંતીરે,
 ખેડા આશો પાલવને ઝાડ, જીવે સીતા સતીરે. વારી૦ ૧૦
 સખી અગીઆરશે આશ, કે વરધની સોતારે;
 હેરયાં હેરયાં જાંખુવન, હનુમાન છૂતારે. વારી૦ ૧૧
 સખી બારસે ખાંધો પાળ કે, પઠધર તારયારે;
 સીતાની લેવા સુધ્ધ, કે રામ સીધાવ્યારે. વારી૦ ૧૨
 સખી તેરસે તળ હળ વ્રત, મનોહર રાંછીરે;
 આવી ઉતરયા પેસે પાર, મૈ સાગર પાછીરે. વારી૦ ૧૩
 સખીચૌદસે શ્રીરામ, લંકાગઢ ઘેરયોરે;
 મારયો મારયો લંકાપતી રાય, વીભીક્ષણ ભાવ્યોરે. વારી૦ ૧૪
 સખી પુનમે પરીભ્રમ, અચોક્ષમાં આભ્યારે;
 રામ લક્ષણ દેવું ભાઈ, સીતા ઘેર લાવ્યારે. વારી૦ ૧૫
 સખી પંદરે તથો પુરણ ને કાઈ ગાશેરે;
 ગાશે ગાશે નરસીયાનો દાશકે, વૈકુંઠ જીશેરે. વારી૦ ૧૬

પંદર તથો. ૨

- સખી પડવેના પડીયા પંથ, નાથજી ના આબારે;
એવા કઠણ થયા માહારાજ, સંદેસા નાં કાબારે. ૧
- સખી ખીજે ખીજી વાત, કોને કહીએ રે;
જોને નાવલીયો નીરંધાર, બાકુળ રહીયે રે. ૨
- સખી ત્રણ ભાવનનો નાથ, ગયા મને મેલીરે;
મારી પુડંતાની કુણ, ઝાલે પાંહ, હરીવર ખેલીરે. ૩
- સખી મારેના વાયા વાયકે, ઉડ્યાં ગઈએ રે;
ઝોઝળીયામાં હોય ગોંડીદ, તેનો આથે રહીએ રે. ૪
- સખી પંચ મળીને વાત, કહું છું તમને રે
નધી વેઠાતો વાળેગ, વીખ ખાધ મરીયેરે. ૫
- સખી છઠીના લખીયા લેખ, ટાળ્યા નવ ટળેસેરે;
વીધાત્રીએ લખીઆ લેખ, ફેરવ્યા નવ ફેરસેરે. ૬
- સખી સાતમે પકવાન; જોયાની છે આડીરે;
મારી પુડંતાની કુણ ઝાલે પાંહ, હરીવર ખેલીરે. ૭
- સખી આઠમે આણંદ, બહુ રંગ રાતોરે;
ભોરલીયોનાં મધુરાં ગીત, ગીરધર ગાતોરે. ૮
- સખી નુમે રહ્યા વ્રીજમાંહી, હરીને પગલેરે;
મારો વાલોજી આવશે ઘેરે, જમીશું ઢગલેરે. ૯
- સખી દશમે એકે દેસ, સુજે નહી હમનેરે;
આંખે આંસુડાની ધાર, શું કહું તમનેરે. ૧૦
- સખી એકાદશીનાં વ્રત, હરી અમે કરીયારે;

- વાસુદેવના આંધ્યા બંધ, અ ક્રમ અવતરીઆરે. ૧૧
 મંખી ખાળા તે પાણી પ્રીત, હરીએ તોડીરે;
 ઘેલી કુખનાની સંગે સ્વામ, રહ્યા ઠરજોડીરે. ૧૨
 મંખી તેરશે ત્રોભાવનરાવ. મંદીરઆવોરે.
 હરી પુરાં પ્રેમના જળ, પ્રભુ તમે પાવોરે. ૧૩
 મંખી મહિદશે હમારું આત, વ્યાકુળ થાયરે;
 તમ વીના ઘડી પલ એક, રહ્યું નવ જનપરે. ૧૪
 મંખી પુનમે જાણી પ્રીત સનમુખ રહેજોરે
 તમેઓઆંતા માહારાજ, દરસન દેજોરે. ૧૫

પંદર તથો. ૩

આ શો રૂડો બનસીવટનો એક કે, મળી મહી વેમવારે લોલ,
 મારગ મળીયા મારા નાથ કે, મુજને આંતરીરે લોલ;
 ફોડ્યાં મારાં મહીનાં માટકે, ગોરસ મારાં ઢોળીયાંરે લોલ,
 ગોપી ચાલી નંદ દરબાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
 વારે જસોદા તમારો કહાન કે, નીત આડી કરેરે લોલ,
 ફોડ્યાં મારાં મહીનાં માટકે, ગોરસ મારાં ઢોળીયાંરે લોલ;
 જસોદાને મટકે મઢીછે શસ કે, લટકે નીસરચારે લોલ,
 હાથમાં લીધી કરેણાની સોડી કે, કળણ કદમ મઝારે લોલ;
 ઉતરે ઉતરે માહારા બાળ કે, કહું એક વીનતીરે લોલ,
 માતા જસોદાતમારી આંખ કે, ગોપી મરવે જુઠડીરે લોલ;
 પડવે પાતલીયા માહારાજ કે, મારે મન ભાવીયારે લોલ,

ખીને ખાળક બાલે બાલ કે, મેં સમજાવીયારે લોલ;
 ત્રીને ત્રણભાવનનો નાથ કે, માતીડે વધાવીયારે લોલ,
 ચોથે ચતુરા ચંચળ નાર કે, હરીને બાલાવીયારે લોલ,
 પાંચમે પગલાં ભરમે પ્રેમ કે, મારે મંદીર આવજારે લોલ;
 છઠે છાગાળા ભગવાન કે, ભગતને તારજારે લોલ.
 સાતમે શબ્દ હરી માહારાજ કે, વંદાવનમારે લોલ;
 આઠમે જનમ ધરચો માહારાજ કે, ગોકુળ ગામમારે લોલ.
 નુમે નરત કરે માહારાજ કે, નંદજીને આંગણિરે લોલ;
 દશમે મારચો માંમો કંસ કે, નંદજીને ઘટડેરે લોલ.
 એકાદશી પરણી લાબ્યા નાર કે, સતભામા વહુરે લોલ;
 બારશે રાસ રમ્યા માહારાજ કે, વંદાવનમારે લોલ.
 તેરશે ધન ધુવે વ્રીજનાર કે, ગોકુળ ગામનારે લોલ;
 ચૌદશી ચઉદ ભાવનનો નાથ કે, માતીડે વધાવીયારે લોલ.
 પુનમે પુરી મનની આશ કે, હરી ગુણ ગાઈ વલ્યારે લોલ;

ગંરખીઓ.

ગરખી. ૧

ધન ધન ગોકુલની વ્રીજનાર કે, ચાલી મહી વેગવારે લોલ;
 આસો નંદ તણો નંદ લાલ કે, મારગ રોકી રહ્યોરે લોલ;
 એટલે ગોવાલણી ચાલી ઘેર કે, માતાજીને પુછવારે લોલ;
 માતાજી આસો તમારો કહાનકે, આસ્યો લાડકારે લોલ;
 હમારા દોડ્યાં મહીનાં માટકે, ગોરસ રાઉ દોળીયારે લોલ;

માતાજીને ચટકે ચઢી છેરીસં કે, લટકે નીસરચારે લોલ;
 માતાજીયે સોઠી ભાગી લીધી કે, કાહાનજીને મારવારે લોલ;
 કાંનેા મારો ચઢ્યો કદમને ઝાડ કે, ત્યાં સંતાઈ રહ્યોરે લોલ;
 ઉતરો ઉતરો મારા કાહાન કે, કહું એક વીનતીરે લોલ;
 માજી હમે ખંસીવટને ચોક કે, ગૌ ધન ચારતારે લોલ;
 પેહેનીએ કરી નપણાના સાન કે માજી હમે ત્યાં ગપારે લોલ;
 બીજીએ મરડી હમારી ખાણ કે, અંગુઠી ત્યાં ગધરે લોલ;
 ત્રીજીએ તાંણી ખાંધ્યા હાથ કે, ચાથીએ ચુંટી ખણીરે લોલ;
 મેડી એ બેઠા ચમન લાલ કે ગરબી ત્યાં કરીરે લોલ;

ગરબી. ૨

મહારે ઘેર આવો નંદલાલા:
 કપારના ઉભી કરેછું કાલારે વાલા. મહારે. ૮૬.
 ગર્ધતી રે હુંતો ગાવલડી દોવા;
 મુંદીર મુખ શ્યામ તણું જોવા. મહારે. ૧
 વાલોરે મારો ડોલાણ પધ ડોલે;
 બાંધાબા બ્રહ્મ અમ સંગે નવ બોલે. મહારે. ૨.
 વાલોરે મહારો હેવાઆના હીરા કણી;
 તમારાપર પ્રીત મને છે ધણી. મહારે. ૩
 ભગારે બસી ભાજનાઆં જમતાં;
 હવે રે તમને સેએ નથી ગમતાં. મહારે. ૪
 કડવાં રે તમને ફોણિ કહ્યારે વચન;

- વાહાલારે મારી આંખડલીના સમ. મહારે. ૫
 પગરે આંખી ચાકરીઓ કરતાં;
 વહાલમ તારી મરજીમાં રહેતાં. મહારે. ૬
 રોઈ રે રોઈ આંખલડી રાતી;
 કપાં ગ્યેરે મારો જન્મ તણે સાધી. મહારે. ૭
 આવીછે મારા મનમાં ઉદારી ધણી;
 ખાવાને મેતો કાઢીછે હીરાકણી. મહારે. ૮
 ઘેલીરે થઈ ગોકુળમાં ભમતી;
 ખીન્નરે કાઢને સંગ નથી ગમતી. મહારે. ૯
 કપડીરે લોકે ભમાવ્યા તમને;
 તારે તો તમે મેલી ચાલ્યા અમને. મહારે. ૧૦
 મલ્યારે મહેતા નરસીના સ્વામી;
 જેત્નીઓ સરવે અણંદ પાંગી. મહારે. ૧૧

ગરબી. ૩

- ગોકુળીએ લેઈ ચાલો રે આધવરાજ હમને;
 નાનાં હતાં ત્યારે લાડ લડાવ્યાં, મોટાં થએ
 વીસાર્યાં રે આધવ. ૧
 કુલના પછેડા આડાડચારે હમને, ખેંચી ખેંચી શી-
 ઢ લ્યોછોરે આધવ. ૨
 થોડા થોડા જળમાં માંછલીયો રે તળપે, ઘડીક પલક
 જીવ જીવરે આધવ. ૩

જીડા કુવામાં ઉતાર્યાં રે હમને, વરત વાઢી શીદલ્યો-
છા રે ઓધવ. ૪

આણી પાર ગંગા ને પેલી પાર જુમનાં, વમમે ગોકુળીયું
ગામરે ઓધવ. ૫

કુખની વાતો તે કોનીરે આગળ કહીએ, કુવે પડી
અમે મરીએરે. ઓધવ. ૬

ધરમાં સુનાં મને નીંદ્રા ન આવે, ભુત ભડ
કાવી જીને મારેરે. ઓધવ. ૭

કુધના ખાકારે રાણીને રે પાપા, વખડાં ઘોળી ઘોળી
પાવછોરે. ઓધવ. ૮

રાધા સરખી તને નાર મળીછે, કુખજ સંગે કરી
પ્રીતરે. ઓધવ. ૯

ગરબી. ૪

સાર સારે સુરત શહેર, મુંખઈ અલખેલી;

માંહે બાલાજીની મેહર, મુંખઈ અલખેલી.

સાત માળની હવેલી ચણાવીને, ત્યાં બેઠાં શેઠાણીરે;

ચાકર મેહતા મળેલાં ચાલે, વાણીપાની ખઈપર રાણી. મું.

મુંખઈની રાણી સઉ ઠકરાણી, બેઠે ન લાવે પાણીરે;

કાવડીઆ પાણી ભરી લાવે, સઉ શેઠાણી મહાલે. મું.

મુંખઈમાંતો કલાં સાંકળાં, કાંટલીનો નહીં પારરે;

મુંખઈ ગામના શેઠીઆઓને, દેવાળા કહાડતાં નહીં વાર. મું.

સુરતનીતો સાડીઆને, કુંઘ ઉપર કસખી કારે; મું
 મુંખધ ગામના કાપડીઆને, કોઈ મ દશો ખોડ. મું
 મુંખધમાંતો ગાડીઆ ઝાઝી, ખગીચોનો નહીં પારે; મું
 ચાર વાગે લોક ગાડીએ ખસી, વાડીઆ જોવા જાએ. મું
 મુંખધનીતો મારફીટમાં કુંઘ, અમીચંદ સુખડી વેચે; મું
 તથા દીવનો હલવો સારો, સઉ લેવા મન ધાએ. મું
 મુંખધમાંતો ચાર રસ્તા, ચારેના જુદાં નામે, મું
 મોટો રસ્તો ઘરનો કહેવાએ, બીડી ખજારમાં જાએ. મું
 મુંખધમાંતો સરવે સુખને, ત્રણ પાંતીનું દુઃખ; મું
 ભાડું મોઘું ખળતાણ મોઘું, ખંદે જવાનું મોટું દુઃખ. મું
 મુંખધમાંતો ખીડલાં ઝાઝાં, માહે સોપારીનો કટકો; મું
 સો વરસની ધપડી ખાઇડી, તોએ ન મેલે લટકો. મું
 અમદાવાદની હરામજદી, જાડ્યની ખોટારી; મું
 વડોદરાની જિંમી નારી, સુરતની ખલીહારી. મું

ગરબી. ૫

જોયું જોયુંરે કોલાપુર શહેર, વડોદરે ખડું સાંરે. ૨૬
 કોલા પુરની જિંમી હવેલી, વડોદરાની મેડારે; ૨૭
 શાંજ સવાર ઘોડા ફરવા નીચરે, છત્રપતી માહારાજ વડો
 કોલાપુરના આઠ ખજારને, મોટું ખજાર હટવારે; ૨૮
 તરેહ તરેહના વેગણ વેચાએ, ભાજુનો નહીં પાર. ૨૯
 કોલાપુરના છ દરવાજા, ને ટકારખાનું જિંચુરે; ૩૦

એ ખાનુએ એ હાથી જૂલે, શાભાનો નહી પાર. વડો૦
કાલાપુરના ખલ્લરમાં કુંડ, લંગોટીઆ ખહુ અવેર;
લંગોટીપાને પાલવેનપટીએ, ભગત લેઈ જાએ ઘેર વડો૦
કાલાપુરનું મોટું દેહેર, મહાલક્ષ્મીનું કેહેવાયર;
દશ દેશના બ્રાહ્મણ આવે, પુલ્લનો મહીમાય. વડોદર૦

ડીસા કાંપની ગરબી.૬

જોયા જોયારે સરવે કપામ્પ, ડીસા કપામ્પ રંગીસો;
રૂપ રંગીસો હેલ છગીસો, અલખેલો અતી સારોરે;
સીધેશ્વરીનાં દરશન કરતાં, સફળ થાય જનમારો.

ડીસા કાંપ રંગીસો ટેક.

ડીસા કપામ્પના ખાર પીલરછે, તેમાં રચના ભારીરે;
પશ્ચિમે બનાસ નદી ત્યાં, નાહાવા જાન્ય નરનારી.

ડીસા કાંપ૦ ૧

મધ્ય એક મેદાન કહાવે ને, તે મધે માત્ર વેમાયરે;
અનાજ કાઠીઆણું મેવા મીસરી, ત્યાં ઘણી મુલવાય.

ડીસા કાંપ૦ ૨

પશ્ચિમ ડીસા સહીતાની ત્રે, ખાગ ખગીઆ લેહેકરે;
આનુ ખાનુએ ખીજા ઘણાંછે, પુલ્પ સુગંધી ખહેકરે.

ડીસા કાંપ૦ ૩

ધર્મસાળા ને ધર્મ કુવો એ, એ સાંભા સાંભીરે;
તે આગળ એમાંન છે ફરતું, તેમાં નહી કાંઈ ખાંભી.

ડીસા કાંપ૦ ૪

રેન્ડમેન્ટને ગન્નૂપ છે, તેમાં ગોરા લોકરે;
યુધ કરવામાં સુરા પુરા, ન ધરે મનમાં સોક.

ડીસા કાંપ૦ ૫

રસાલો ને પલટણ પડધમની, સોભા સહુથી સારીરે;
ખારમાંસે જનરલ પ્રેટ ત્યાં, જોવા મળે નર નારી,

ડીસા કાંપ૦ ૬

એમ અનુક્રમે ચાર ખાતાં ને, તેમાં આક્રિસર ભારીરે;
ધરાપીયન ને નેશીવ લોકો, અક્કલ તેની ન્યાય.

ડીસા કાંપ૦ ૭

માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટ ત્યાંતો, મુકરદમા ચુકવાપરે;
ફોજદારી કેસ પ્રથમ ચુકવી, પછે દીવાની ધાય.

ડીસા કાંપ૦ ૮

સ્માલ કાઝ ને ફોજદારીનું, બંને કરેછે કામરે;
હાલમાં તો આકટીંગ છે પોતે, મેજર ઇસપેન નામ.

ડીસા કાંપ૦ ૯

એક સાહેબને હુંસ ઘણીછે, સુધારો કરવા કેમરે;
ખાજાકાજે ઉઠે એવા, કાંપમાં મારે ફેરી.

ડીસા કાંપ૦ ૧૦

ફરતાં ફરતાં સરવે જીવેને, પછે બંગલે જાયરે;
પેક્કફાટથી પરવારે કે, વખત કોર્ટનો થાય.

ડીસા કાંપ૦ ૧૧

નદી કીનારે છુટાં જાગરે, તે મધે સહુ જાગરે;
કૂરતી કાંટાળી વાડછે પણ, બે અદબે બેસાય.

ડીસા કાંપ૦ ૧૨

પશ્ચિમ દીસા નદીને રસ્તે, ઢગ કચરાના થાયરે;
તેમાંથી કુરગંવ આવે, તે જનથી નવ સહેવાય.

ડીસા કાંપ૦ ૧૩

લોક હીતને અર્થે તમે, અરજ સુણજો માહારીરે;
કેન્ડાન મેન્ટના અધીકારીઓ, બે પાનાં લેજો સુધારી.

ડીસા કાંપ૦ ૧૪

ડીસારે કાંપની રૈયત સરવે, એક વાતે અઠળાયરે;
મીનસીપલ ને જીલ્લાકોર્ટ, વીનાં તે દુઃખ થાય.

ડીસા કાંપ૦ ૧૫

સ્થાવર ને પાંચસે ઉપર, દાવા સુણે નવ કાયરે;
કાયદાથી મુદત વીતે ત્યારે, વાદી ખીચારા રાય.

ડીસા કાંપ૦ ૧૬

તે માટે હું કરગરી કહુંછું, નામદાર અધીકારીરે;
જો પ્રજાનું દુઃખ જાણો તો, ગવર મેન્ટ લેજો વીચારી.

ડીસા કાંપ૦ ૧૭

ગ્યાસુદીન ત્યાં ફોજદારછે, સ્વભાવમાં બહુ સારારે;
હજી મળી સરવેથી માલે, નવ રહે કોથી ન્યારા.

ડીસા કાંપ૦ ૧૮

મુલશંકર મહેતાજી કહાવે, માવડી પુંડલ ધાંમરે;

ફોજદારીને દીવાની એ, બંને કરેછે કામ.

ડીસા કાંપ૦ ૧૯

નાંહાના ભાઈ શેઠ બહુ પુનવંતા, હાલછે તેમના તંત્રે;
વલી સગાં કુટુંબી સરવે એવુંજ રાખજો મંત્ર.

ડીસા કાંપ૦ ૨૦

ઓતરને ઘડીઆલ કરે વલી, દવા ગરીબને આપેરે;
ઉગરઅંદરે વાહાલજી બંને, દરદીનાં દુઃખ કાપે.

ડીસા કાંપ૦ ૨૧

હુનરમાં કાંઈ કમી નહીં ને, બે ભાઈની છે જોડરે;
એક ખીજનો હુકમ ઉઠાવે, નહીં ખાંપણ કે જોડ.

ડીસા કાંપ૦ ૨૨

નેસ્તીને તંખાલી કહાવે, ગાંધી શેસી ને વણીકરે;
ધાંચા મોચા સોના સરવે, દરજી ઠીકા ઠીક.

ડીસા કાંપ૦ ૨૩

એવા અનેક વેપારી વસે ત્યાં, સું કહું તેનો સારરે;
જીભ્યાથી વરણવ કંરે તો, કેહેતાં નાવેપાર.

ડીસા કાંપ૦ ૨૪

માહા માસે કળપક્ષમાં, સીવરાત્રી કેવાયરે;
ઉત્તરદિશામાં સોનેશ્વરનો, મેજો ત્યાં ભરાય.

ડીસા કાંપ૦ ૨૫

સાવણમાસમાં સઉથારે મહોદી, જન્માષ્ટમી કેવાયરે;
સીધેશ્વરીનાં દરસન કરવા, ડીસામાં સઉ જાય.

ડીસા કાંપ૦ ૨૬

સ્વંત ઓગણી એકત્રીસના, યાવણ વદની ત્રીજરે;
શુક્રવારે ગરબી જોડી, સજ્જન પાંખા રીજ.

ડીસા કાંપ૦ ૨૭

ડીસારે કાંપમાં જન્મ ધર્યો, હાલ અમદાવાદ મુંકામરે;
સજ્જન સુભેચ્છક મંડલીના સાથી, કેહેછે ઉત્તમરામ.

ડીસા કાંપ૦ ૨૮

ગરબી. ૭

તમે ક્યાં રમીઆબ્યાં રાસ, પ્રીતમ બાલોને;
કેમ જનમે વેરણ રાત, પ્રીતમ બાલોને. ૭૬૦
સાસુ હકીલી મોરી નહુંદ ઠગારી,
દોઝરીયો દેહે ગાળ, પ્રીતમ બાલોને, તમે૦ ૧
શોકલડી મુજને સંતાપે;
મોરી નહુંદ ઠગારી નાર પ્રીતમ બાલોને, તમે૦ ૨
પીતાંખરે તમે ક્યાં વીશારીઆં,
કંઈ પેહેર્યાં નવરંગ ચાર, પ્રીતમ બાલોને. તમે૦ ૩

ગરબી. ૮

રાતલડી કોની સંગે જન્યાં,
ધાપલછોજ નેણ ખાણ કેઈનાં વાગ્યાં રાત૦ ૭૬.
વાંકલડું તમ સામું કેઈએ જોયું,

મોહન છોજી કેઈ મોહનીએ મન મોહ્યું;
 કેઈ પ્રાણ પ્યારીએ ચીત પ્રોયું. રાતનડી ૦ ૧
 ભલારે ભગવંત વચનના સાચારે,
 કહોને કલે કેઈ વદ્યાતા એ વાચા;
 તુરતના તુરત જણાયાઓ કાચા. રાતલડી ૦ ૨
 જુઠાને તંત ન કરીએ ઝાઝો,
 જાણ જાણી શકતા નથી કાંય સાચો;
 જુઠા સમ પાતા લગાર ન લાગ્ને. રાત ૦ ૩
 હારનાં ચિન્હ દેહે ઉરદેખા,
 અંધરે પર દીમે છે અંજન રેખા;
 મળી મળી જાય છે નેત્રનિ મેખા. રાત ૦ ૪
 રમ્યા જો શું રજની તે લાગી અમોલી,
 લુલે તેનું નામ જવાયે છે ખોલી;
 તેના સમ તમને કહો દિલ જોલી. રાત ૦ ૫
 શ્રિમંત છોજી આવો લગારેક પોઠો;
 પસોડુ પાપ મટે શ્રમ થોડો;
 આંગણીએ ઊભા આજસ રીદ મોડો. રાત ૦ ૬
 રાંખ્યું મુખ પ્રસન્ન રૂદેમાં દાધી,
 જશે ખરી વસ્તુ અમુલ્ય લાધી;
 સમજણી શામાયે લીધું કામ સાધી. રાત ૦ ૭
 નેહનાં નેત્ર અન્યો અન્ય મળીયાં,
 ટલ્યાં ડુપ મુખ સિંધુમાં ભળીયાં;

દયાના પ્રીતમ પેઉ પલંગપર ઢળીયાં. રાત • ૮

ગરબી. ૯

વાંસલડી વાગીને હુંતો વનગી,
સખીએ વૈણ વેરણ થઈ લાગી. વાંસલડી ટેક.
એના સ્વરે મુજ ઉર આવી વીધ્યું,
તજ લોક લાજ કારજ સર્વ સિધ્યું;
કામણ મને કાનુંડાએ કીધું. વાંસલડી • ૧

વાંસલડી વાંસ તણો છે કટકો,
લાગ્યો મુને અંનર એનો ચટકો;
મોહી હુંતો મોહનનો જોઈ લટકો. વાંસલડી. ૨
મોહી હુંતો મોહનનું મુખ જોઈ,
વહાલુંરે મુંને લાગે ન ખીજી કોઈ;
જીવું હુંતો જીજીજીને જોઈ. વાંસલડી ૩

ધરમાં મુને કામ ન સુજે કાંઈ,
અદેખા લોક કરે અદેખાઈ;
વાલા મારા બળિભદ્રજીના ભાઈ. વાંસલડી ૪
સાસરીઆમાં સાસુજી કપકો આલે,
નણદી મારી બાલે બાલે ઘણું બાળે;
માત મારા પ્રભુજી વિના નવ ચાલે. વાંસલડી ૫
મંત્ર ભણી મોહને મોરલી વગાડી,
વાલે મારે વેચીનો ગરજ સારી;

ઘેલી કરી સંસારમાં થકી કાઢી. વાંસલડી. ૬
 આ જીને બની જમુનાને કાઢે,
 મોહન મૈતો દીઠા હુતા મધ્યરાતે;
 મિઠિ મોરલી વગાડી દીના નાથે. વાંસલડી. ૭
 પીળાં પીતાંબર પેચાં કાઢાને,
 કુંડળ કાંઈ ઝળકે હરિને કાંને;
 ભુદરજી સોભે છે ભીનેવાને. વાંસલડી. ૮
 વાંસલડી દયાના પ્રીતમની પ્યારી;
 વાગી એતો ત્રણ સોકમાં ન્યારી;
 વ્યાકુળ કરી દીધી સકળ વ્રજનારી. વાંસલડી. ૯
 વાંસલડી તો હેત કરી કોઈ ગાશે,
 તેની તો ભવની ભાવટ ભાગી જાશે;
 દયાના પ્રીતમ આવે સુખ થાશે. વાંસલડી. ૧૦

ગરબી. ૧૦

મુકારે મોહન માસી માટલી, મરાં મહીડાં ઝલકાપ;
 ભીજે છે નવરંગ ચુંદડી, કાના લાગુ વૃને પાપ. મું.
 હાથે જેડીને પગે પાવડી, કાહના મત કરો ઠાઠ;
 મારગ મુકીને રમે વેગળા, પાશો મારા મુખડાની ગાળ. મું.
 ગોપીઆ સરવે ટોળે મળીરે, ચાલી મથુરાની વાટ;
 મારગમાં મીલ ગયો કાહનજી, મારાં મહી લુટી પાપ. મું.
 સોના તે કેરૂં મારૂં બેડલું, ધઠાંણી રત્ને જડાવ;

ખાણી ભરે છે રાધા પાતળી, ઘડુલો ઉતારો માહારાજ. મુ०
 કેવારે રાધાજીનો ચોટધોરે, જાણિ કાળુડો નાગ;
 મેડીએ ખેસીને સીસ ઝાળતાં, કાટે માતીની માળ. મુ०
 ઝીણી ખજુર ઝીણી વેલડીરે, ઝીણી ધુધરમાળ;
 ખેઠનવાળીરે રાધા પાતળી, રથ હાંકો માહારાજ. મુ०

ગરબી. ૧૧

હરે નહી આપુ હો નંદનાલાલરે, મધડાં મારારે;
 વલગોમાં વીઠલ રાપ, નોપ મહી તારારે. ૧
 માહારે માંચેછે ગોરસ ભારરે, સમજે લેખરે;
 પાતલીઆ પાલવ મેલ, દુડીજન દેખરે. ૨
 તમે નીરલજ નંદ કુમાર, અમે નહી એવારે;
 કાંન તારેને મારે આજ, થાય જોઆ નેવારે. ૩
 જીત્યા જીત્યા છો જીગદાધાર, ગોપીઆ હારીરે;
 મલ્યો કાંન પુરીનો નાથ, સદા ભ્રમચારીરે. ૪
 માહારા હરી હંધઆ કેરા હારરે, હેત કડી ભાખુરે;
 મને વાહાલમ ઉપન્યુ વાહાલ, નેણાંમાં રાખુરે. ૫
 મારા સવલા લખીઆ લેખરે, આ વર પાંખીરે;
 શદ રહેજો રૂઢમાં આજ, ગોવિંદના સ્વાંમીરે. ૬

ગરબી. ૧૨

અલખલાજી આવો મારી શરીએ, નંદના નંદલાલા;

અમે મુખડું તમારે નાહાલીએ, નંદના નંદલાલા, ૧
 જલદવરાય આવજો રેલતારે, નંદના નંદલાલા;
 રખે મંદીર અમારે ભુલતારે, નંદનારે નંદલાલા. ૨
 હડી માહારી શોકને ઘેર જાઓ ડોલતારે નંદના નંદલાલા;
 બ્રહ્મ અમારી સંગાયે નધા ખાલતારે, નંદના નંદલાલા. ૩
 માહારે પેહરણ પીલી ઘાંટડીરે, નંદના નંદલાલા;
 અલખલાલ જોડે તાહાડી વાટડીરે, નંદના નંદલાલા. ૪
 માહારા શણગારનો રાખજો રંગરે, નંદના નંદલાલા;
 અમે રમીસુ મોહન શંગરે, નંદના નંદલાલા. ૫
 રણછોડને મનડે ભાવીઆરે, નંદના નંદલાલા;

ગરબી. ૧૩

સહીયેર શું કરે, જીવણ મલીચો જીમનાં તીર;
 જળમાં જો રમેરે, નધા ભરવા દેતો નીર.
 મહા જન દેખતાંરે, હડીયે કીયાં મારાં મુજ.
 હું હળવી પડીરે, આ શું સામળીયાનું સુજ.
 ગોકુળ ગોપીચારે, જીવો ધુતારાના ઢંગ;
 આજો ઉલવ ભરચોરે, અમને કરવા આંચો આલ;
 એને કાણ કહી શકેરે, દમતો આવે છે નાદાન.
 વારચું નવ કરેરે, મદે ભરચો મોહન મનાય.
 જીગમાં જીગતેરે, રહેશે ભુદરજી ભરપુર;
 રણછોડ રસીલીએ, નીત નીત હેંડે નરખતો નુર.

ગરબી. ૧૪

- મુણ સોહલડીરે, મારે નંદ કુવર શું નેહ;
 જાનું શું કહુંરે, માહારે પ્રાણજીવન ધન તેહ. ૧
 હાર હધ્યા તણીરે, માહારા કાળજડાની કોર;
 મસ્તકના મહીરે, માહારા ચીતડા કરા ચોર. ૨
 ગિર લપટાવીએરે, એ પર આવે એવું વહાલ;
 સહિયર શું કહુંરે, મોહાડુ સામસીયાનું સાલ. ૩
 આજ મુને. એકલોરે, મારગ જાતાં મળીયો કહાન;
 મુખ ખાલ્યો નહીંરે, કાધી આંખલડીમાં સોન ૪
 હું સમજી ગધરે, મુજને તેડી વંદાવન;
 કહે સખી કેમ કહુંરે, તાલી એથી લાગી તન. ૫
 શા મસે સંચરુંરે, મુજને સુને નહી કુંધ પર;
 જાગીં જો વણ કહેરે, આવી ગિતાર દર્શિસો ઘેર. ૬
 એક ઉપાય છેરે, જોતું આવે મુજ સંગ;
 જઘએ મહી વેચવારે, રમિએ રસીયાજીશું રંગ. ૭
 અન્યો અન્ય મળીરે, ચાલ્યાં સહિઆર કરે થાય;
 હોશ હેપા તણીરે, પોહોઆ મળ્યા દયાના નાથ. ૮

ગરબી. ૧૫

હારે કેમ ભરીએરે કેમ ભરીએ, જુમના જીના નીર નંદ
 કુંવર કેડે પડ્યો કેમ ભરીયે, ૭૬

હુતો ઝાટલે ઉભી રહી સામે આવે હારે સામે આવેરે;
સામે આવે સામળીયો શામ સરીર. નંદ૦ ૧

તાકી મારે પીચકારીયો આવી વાગે, હારે આવી વાગેરે
આવી વાગે તનડામાં તીર. નંદ૦ ૨

રોળી ઝોળીરે ગુલાલમાં ચંદન અરચ્યાં હારે ચંદન અરચ્યાં
રે ચંદન અરચ્યાં હોળી રમેશામ સરીર. નંદ૦ ૩

વાલો ભંત્ર વગારે મને મંત્રમાં હરી લીધી હારે હરી લીધીરે
હરી લીધી મારા હર્ષડાના હાર નંદ૦ ૪

નરત ઉડ્યાં નાથજી વણસાડ્યાં, હારે વણસાડ્યાં વણસાડા
મારાં ચરણાંને ચીર. નંદ૦ ૫

હોરી તણા દીન હળવાહળવા છે, હારે હળવા છે રે હળવા
છે હળવા હળવર વીર. નંદ૦ ૬

નાથ ભેરાત પ્રભુ તારો ન ધરાવુ કાન હારે ન ધરાવુ
કાનરે ધરાવુ કાન જમ ધારણ ધીર. નંદ૦ ૭

ગરબી. ૧૬

ઉર્ધ્વજી માંધવને કુહેળે ઝેટલું,
શા માટે તમે પાડો છો વીજેગળે;
નીંદ્રા રે દિવસ ઝેકે નથી આવતી,
ગોપીજનને પ્રગટ્યો છે કાંઈ રોગળે. ઉર્ધ્વજી ૦ ૧
જમુનાની તીરે રે નહાવા અમોગયા,
ઝાઝાતા ત્યાં આળ્યા શામ શરીરળે;

વસ્ત્ર વેગળાં મુખી અમો નાહતાં હતાં,
 છાનામાના ચોરી લીધાં ચોરજો. ઉદ્ધવજી ૦ ૨
 વલવલવા લાગીરે સો ગોપાંગના,
 કદમ ખંડીમાં સંતાપા શ્રી નાથજો;
 સામળીઓ શોધ્યોરે અમને જડ્યો નહીં,
 રૂંદન કરી જોડાવ્યા એણે હાથજો. ઉદ્ધવજી ૦ ૩
 કહીયે નહાનપણના દિવસ ભુલિ ગયા,
 તરછોડો છો શાને શ્રી જડુરાયજો;
 અમો અખળા આશાએ વળગી રહ્યાં,
 જોરે હમારૂં જોખનીયાનું નપજો. ઉદ્ધવજી ૦ ૪
 મારા સગ મોહનને તમો જઈને કહો,
 એક વારતા આવો ગોકુળ ગામજો;
 કામાગની લાગ્યો આવીને હોલવો,
 બહેલા વળજો દયા પ્રીતમના શ્યામજો. ઉદ્ધવજી ૦ ૫

ગરબી. ૧૭

ભોળા ભોળા શંભુ તમને વિશ્વ વખાણે;
 મુળની વાતો તમારી કાઢ્યે ન જાણે,
 જોગાંદ્રપણુંરે શીવજી તમારૂં મેં જાણ્યું;
 ઝટામાં ધાલી શીવ આ ક્યાંથી આણ્યું. ટેક
 કાઢ લાવે કેડે ધાલી, કાઢ લાવે હાથે ઝાલી.
 ઝટામાં ધાલી શીવ આ ક્યાંથી આણ્યું; જો ૧

પડેશી પીળી પટાળી ને અંગે છે ગોરી,
 શીદને છુપાવો શીવજી છતી થઈ છે ચોરી. જો ૨
 નારે માનોતો શીવજી ઝટાઝા છાણવું;
 ઝટામાંથી નીકળેતો ફેર નહીં બોલાવું, જો ૩
 ભલુતી ચોળીને શીવજી વાળ્યો આડો આંક;
 હાવા હાવા લક્ષણે પાણી નપાવું ટાંક. જો ૪
 આક ધ તુરે શીવજી વજીઆના ભોગીરે,
 નરસોઈ નો સ્વામી તો જુના છે જોગીરે. જો ૫
 જોગીદ્રપણું શીવજી તમારું મેં જાણ્યું;
 ઝટામાં ધાલીને શીવ આ ક્યાંથી આણ્યું. જો ૬

ગરબી. ૧૮

જુઓ-જુઓ જશોદા માવડી;
 તારો કાનો છાનો માનો છોડી ગયો ગાવડી. ટેક
 તારા દીકરાનું જોર જાનુ, એણે હુડમસ્તઈ કીધી;
 મારી વાછડી છોડી છાની ને, ધવરાવી દીધી;
 તમે અઢાવીમેલો મોઢે, તારે આવી રમત આવડી, તારો. ૧
 તે ગાયને ગોતર મેલ્યું, પછી હું ઘરમાં ગઈતી,
 કાંઈ પણ જાણતી નહોતી, કહાનો આવ્યો કંઈથી;
 એ ગાયને છખીલે છોડતા, ભાગી ગોતાનીતાવડી તારો. ૨
 જશોદા કેહે સાચુ ન માનું, તું શું કેહેવા આવી;

તારે દેવો તો ઠપકો તો નીશાની સે ન લાવી;
નારીકેહે વલ્લભના નાથની, હવે કાઠી લાવીશ પાવડી. તારો .૩

કેફી કંથ વિશે ગરબી. ૧૯

“ જીવે માણીગર બંદો” એ રાગની છે.

કેફી સઘરે જનો કંથડારે, તેનાં પુરાણ પાપ;
મનમાં ઉઘાસી મટે નહીં, હારે તપે તનડામાં તાપ; કેફી. ૧
એવો દીસે અગખામણિરે, જાણે જીવનો ટળેલ;
આડખાલેરે અફીણીઆ, હારે એના ગાત્રગળેલ; કેફી. ૨
એક ટકાની નહી આખરે, પીટ્યો મઠિયાનો ચોર;
દહાડીદોરાવદરખારમાં, હારે પુંડ લોકોનો નોર; કેફી. ૩
અપાચીઆને ધણી આજસુરે, કાંતો ઊંઘે કાં ગાય;
રજવાની શકતી રહે નહી, હારે રજયું રંડાનું આપ; કેફી. ૪
અહારથી આવે એ પાકજોરે, હીણા દેખાય હાલ;
ખુણિ ઢાળીને પડે ખાટલો, હારે અધરી છપ્યાનો કાળ; કેફી. ૫
આળકને ખાવાનહી ખાજીરે, પીટ્યો પ્રગટે ઉફાંદ;
છતે ધણીએ બળે છાનડી, હારે વેઠે રંડાપોરાંડ; કેફી. ૬
લાજ હીણો લેજ નહીરે, જાશે તરણથી તોલ;
તેવો અફીણના તોરમાં, હારે ખાલે જીરે ખાલ; કેફી. ૭
કાઈ વખત થાય કેફીરે, હૈયાકુટો હેરાન;
તોયશીખ દંપતરામની, હારે કઠી ધારે ન કાન; કેફી. ૮

ગરબી. ૨૦

આવરે હરી ખીંદરાંરે બંનમે,
 સાંમીજી બંસીઆં બળય કાંનુડા;
 આવરે હરી ખીંદરાંરે બંનમે. ટેક.

નેહ લગાય મન મોય લાગ્યેરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 આવો તો સેજીઆ સમારે, કાંનુડા, આવરે. ૧
 રંગ રંગીલી ખજ નારીરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 હીલમીલ ગરબા ગવાડ, કાંનુડા, આવરે. ૨
 રાધાજી પાંતીડાં સાંમરચારે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 સોલસે ગોપીચોના સાથ; કાંનુડા, આવરે. ૩
 કાંઠે ઉભલો કાંનુડોરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 હરી મોય કાંકરડી ન માર; કાંનુડા, આવરે. ૪
 ખંડીલો મારો નાંદસરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 દેસાંમે મુખડા સુ ગાલ; કાંનુડા, આવરે. ૫
 કાંન હરી બંનમે ગ્યારે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 સોલસે ગોપીયાં ને સાથ; કાંનુડા, આવરે. ૬
 મહી લુટે મારી મટુકી કુટેરે હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 કાંનાજી ક્યાં કરોછો આળ; કાંનુડા, આવરે. ૭
 કહ્યો હમારો માંનો નહીરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 કરસાં કુંસને પુકાર; કાંનુડા, આવરે. ૮
 મુભેરછક કહે સાંભજોરે, હરી ખીંદરાંરે બંનમે;
 હરી હઠ મેલે ન લગાર. કાંનુડા, આવરે. ૯

ગરબી. ૨૧

મેલો મારગ જવાણો, મને ક્રીમ મારારી;
 હઠીલા થઈ ઉભા રહ્યા, જાણાઓ છો તકરારી; મેલો. ૧.
 ગાળ ખાશો મારા મુખની, એ વાતજ નથી સારી;
 એડીલું કુટશે મહારૂં, ન મારો કાના કાંકરડી. મેલો. ૨
 આવા માંણા પુરૂષ થઈને, ગઈએ કેમ મત મારી;
 વેગળા રહીને વાત કરો, દેખે દુરીજન નાશી. મેલો. ૩
 ગઈ નેવી છે મહારી જાત, મને સીદ દ્યો ગારી;
 ઘેર જઈને કોઈ કહીદેસે, જીવે સકળ ખજ નારી મેલો. ૪
 ખીક લાગે છે સાસુની, નાજદ ઘેર નહારી;
 સરવે ગોકુળીઆનાં લોક, મેળાં દેસે નરનારી. મેલો. ૫
 જળ જીમનાને પાએ પડી, એમે તો વાહાલા જળ છોડ્યાં;
 હરી નાથ તમે જીતા, જવાઈયો ને હું હારી. મેલો. ૬

ચોપાઈ ત્રણતાળી

જાળ ભુંડી અહીંથી હવેતું, સંધુ સમજી ગયો સાચે હું;
નારી જાણી તને પુતનારી, નાખે અંધવચ જનને તું મારી;
થયો તન મન ધનથી ખરાબ, તોએ લીધો ન આખર લાભ;
મુને વિશ્વાસ ધાતથી લુટે, પ્રભુને તહીં નહીં તું છુટે.
ભાણિ કુમળી ગણાએ નારી, પાશુ લુચ્ચીને કપડી ભારી;
છાતિમાં અડિગજની છુરી, વજૂ હૈડાની જાણું પુરી.
નર અકલમાં બહુ છોટા, સ્ત્રી મરિત્ર ખરેખર મહોટાં

હોય ગર્થની ઘણી લાલસુ, હોય બહુ જાણીઓ કંદરસુ.
 કુધ પાછ ઉછેરવો સાપ, કામ કહાડિ કરે પરીતાપ;
 વદે જીતુ લગાડે ન વારે, મહાડે મીઠી ને કપટી અપાર.
 આજીવ પ્રથમે બહુ કરે, પુઠે ધમકાવીને ક્રોધ ધરે;
 સિંધુ નીરે તણું નહીં માપ, સ્ત્રિ અરિત્ર નીસંક અમાપ.
 મધુવદ્ધ અવગુણ ભરી એ, ત્યાગ કરજોતુ સમજી બનીને.

પઠાણુ પ્રામણીનો કીસો.

સુંદર સુણી મોરી જન, જીયા કરે ખુરખાન;

મારાં દિલ લાગ્યાં પઠાણુસું. ૧

પઠાણુ દિલ્લીનો દીવાન, અમદાવાદનો ઉમરાવ;

મારાં દિલ લાગ્યાં પઠાણુસું. ૨

પેહલી હતી નાગર પ્રાસાદીરે, જમતી કેળાંને ખાંડ;

હવેરે થઈ સુંદર તરકડી, જમુ પુલાવને નાનરે;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણુસું. ૩

સુંદર સુણી મોરી જન, જીવડાં કરે ખુરખાન;

ગોરી હોય નાદાન, વાગી જાણી મારું માન;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણુસું. ૪

પાંચ રૂપઈઆ આપું રોકડારે, કોઈ લસકરમાં જનપ;

જઈને પઠાણુને એમ કહે, સુંદર ધાંજ નવ ખાપ;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણુસું. ૫

સોનીરે વાડામાં મારું સાસરું, નાગર વાડામાં રહિયે

(૫૨)

તેડારે આભ્યાં પઠાણનાં, ઐને ના કેમ કહીયેર;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૫

કે લીલુડા વાંસની ટોપલી, શુંદર દળવાને જન્ય;

દળતાં દળતાં માણ્યા રૂશણાં, કોટ કુતરાં ખાય;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૬

હુંરે મોડાસાની શ્રાલ્હણી, તમે દિલ્લીના શેખ;

આરે જનમની મારે પ્રીતડી, પેલા ભવના તે લેખ

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૭

લીલારે પીળા તંબુ તાણીયા, ફરતી સોનેરી જૂલ,

વચ્ચેરે બેઠી નાગર શ્રાલ્હણી, પરણ્યો ફોકેદે ખુળ;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૮

દેરાણી જોઠાંથીનાં જોડુવારે, હજી મળી પાણીડે જન્ય;

પાળે ઉભો પઠાણ પાતળો દેખી હર્ષડાં હરખાય

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૯

હાથમાં લાલ કમાન લટકતી, તાણી; મારેરે તીર,

ભાલુડાં વાગે રૂદ્ધિઆં ફાટે, ના તાણુશે મારાં ચીર;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૧૦

શેરની વણું સત્તર રોટલીરે, પઠાણ પાતળીઆ ખાય;

જેળારે ખેસી આરોગથું, મનમાં હરખ ન માય;

મારું દિલ લાગ્યું પઠાણસું. ૧૧

આજળરે સસરાજીનો ઘોડસોરે, લારે દિપરને જોડ;

વચ્ચે પરણ્યા તારી ઠાઠડી, લઈ જઈ સમુદર ખેટ

મારે દિલ લાગ્યું પઠાણસુ. ૧૨

અગર અંદાના મંગાવું લાકડાંરે, તેના ખડકાવું એ;

મુજરે કારણ તમે મરશો, ખળશું આપણ ખ;

મારે દિલ લાગ્યું પઠાણસુ. ૧૩

લાવણી.

નાગર નટરે મીલનવો મન માહન પ્યારે ૨૬.

તુમ મોહન ખેનુ ખનઈ, કોહો સામન હમ પાલાઈ;

હમ સખ તુજ ધાઈ આઈ, આપનીકટરે. મિલનવો. ૧

હમ રૂપ સફલ ધન પાસી, ખ્યાપક ધન ઉપાસી;

તાહે કીયું છાંડો અખીનાસી, તમે અઘટરે. મિલનવો ૨

હમ નિકટ મુંડ ધન પાલા, તુમ શો કીયો ગરવ નંદલાલા

સોક્ષ્મા કરો ધન પાલા, હો ઉમર ઘટરે. મિલનવો. ૩

કીયે કુટંબ સહોદર ખેરી, ભઈ ખીના મૂલ તુમ ચેરી;

તુમ ખીન કોઉ હમે નહેરી, ખિયારહે ઘટરે. મિલનવો. ૪

યું કેહે રોઈ સખ ભામા, તખ દયા પ્રગટ ધન રયામા;

સખ દયાપ લઈ ઉરકામા, યમુના ત્રટરે- મિલનવો. ૫

લાવણી.

ઓ લાલ ધશો ખેલાલ નથી કુંઘ ગાલ તને પરનારી,

હું કહું છું સૌને માટ શિખામણ સારી. ૨૬.

શું કરો સ્ત્રીનો સંગ, ધરી ઉમંગ, અતીશ પા. ૨૭.

કરો હમેશાં ફેજ, ગણો ન દુતનો ડારો;
 રે થશે પ્રભુ પ્રતિકુળ, માંહિ છે ધુળ, વિચારી જોજો,
 કરી પૂનપનાં કામ, અકરમી કલેષ ધોજો;
 સું મુંઢ રમોછો જાર, જુએ કરતાર, જશો ત્યાં જ્યાર,
 પુછે એત્યાર, અધોઅવહાર, સુખા સુખ કારી;—હું કહુંછું ૧
 શું થયા અકરમી અંધ, કરોછો ફંદ, ફરોછો કુલ્યા;
 ધરયું મિથ્યાભિમાન, પાપની અંદર કુલ્યા;
 શું દયા ન રાખી લેશ, કરી ઠીક વેષ, કુરસ્તે ચાલ્યા,
 કર્યો ન પરબથ તર્ક, અરે મસ્તાના માહાલ્યા;
 આ ભાઈ કરો વિચાર, ધરાધરનાર, (ધૈર્ય) હણપણદાર,
 દિયે જમ માર, કયો ખમનાર, કહે દુર પારી;—હું કહુંછું, ૨
 રે કરો હરીયા પ્રીત, મનુની રીત, પ્રમાણે ચાલી,
 કરો ન ચાળા બર્થ, બધું છેવટ છે ખાલી;
 આ જમડા લેશે પ્રાણ, કરે નહિં જાણ, અગાડી આવી,
 શંકર સરખા દેવ શકે નહિં જીવ મુકાવી;
 આ લાલ હરીયા પ્રીત, વધારો નિત્ય, તજો કૂ રીત,
 નથી વીપરીત, ચળો નહિં ચીત, દિઠે કો નારી;
 કહું શા વાર, તજો બનીચાર, કહુંછું વારી;—હું કહુંછું. ૩

લાવણી. (દેસીલંગડા)

ઇસ્ક કરો શ્રીરામ નામકા, ઓર ક્રીસીકા કામ નહી, રામ
 રામ... રા કુચ રામ બીનાં કુચ નામ નહી. ટક.

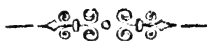
રામ નામસે સહા તારી, એસી દેખ હંચીકી લીલા, સેચ
ખાણસે, ગયે જીને ગઢલંકા હેરા કીલા; રાવણ મારે ભ-
ભીક્ષણ થાપે રાજ ગાત્રી દીઆ ઠીલા, ખડે ખડે રાક્ષસ
મારે જીને કુંભકરણ કરદીઆ ઢીલા, ખાહર ભીતરે કપા
ભટકતહે. તેરેમે કુચ રામ નહી; રામ રામજી. ૧

રામે નામકી એસી માયા, રામ નામ પહેલાદ લાએ,
ખલી અગનમે, અગનમે ખુંખ ફોડકે દરસદીએ, નરસઈ
નાગરે મીરાંખાઈ ભીલડીકે ફળ પાએ લાએ, સંત સુદામા,
દેખસે દુખ દાલીદ્ર દુર કીએ, ખાદુર ભગતકી ભાજી પાએ
દુરભેંચન કું ફામ નહી; રામે. રામજી. ૨

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાંન ભાએકે, ઇસ્ક મહોખત લાએ તુંમ,
ગેડી ગેંદસે, ખેલતે જળમે ગીરની ખાએ તુંમ, અંકા
અંકા સંદન કસાઈ ગળ ગુંણકા કું તારીહે, અભમેલકું,
તીરાએ હંચી સંતન ખલહારીહે, ધુતારે પહેલાદ ખચાચે
સેન ભગત ઉપકારી હે મોરંબજરાળ જીનુંને કરવતસીર સી-
ધારી હે, જો નાં સમજે ભાવ ભકતકા ઉસકું સીતા રામ
નહી; રામ રામજી. ૩

પાંચુ પાંડવ ભકતી કીની સુરદાસે તુલસીદાસે, ઈન સં-
તનકું, દેખ લે સદા મીલે ખઈકું ખાસે; ખનસી ગીર
વસ્તાદ હમારે, હરો ભજન પાયા ખાસા. સામ પ્રેમગીર,
કહે જીને રામ નામ ગાઆ ખાસા, તુરા હમારા આંદ
નીરંબન કલ્હા પાલેમે રામ નહી; રામ રામજી. કહો કુચ

શમે ખીના કુચ નામ. ૪

લાવણી.

સોદાગર હે પીંજરકા, કર જોખ ખુદકે ઘરકા;

સોદાગરરે અરીહાં

ટેક.

કોન કાસીને ખાગ લગામ્યા, ચીમન લગાપા ખાસા;

સવા લાખ ખુદા નીત લાગે, હોવેગા ચતર માસા;

પાત લગે ફુલ ખાસના આવે, ફૂલ લગનકી આસા,

ચલકર આમ્યા પંછી મુસાફરે રેન કીઆ ઊંને ખાસા;

દોડ.

કાઆ નગરી મે સોહા, ધન ઘોર હુવા પસારારે:

ચલ ઉલટ મુલટ સખ દેખા, જુઠાહે ખાગ પસારારે.

ચલ ચઉદ રતન ઉજા આલા, ચંદનાહે દો દીનકા.

સોદાગર. ૧

તંન મહેલમે અંગલા છામ્યા, હોજ લગે ગુલ કપાશી;

નુરત મુતરકી નજર દોઝલે, હોવેગા ગુંજ હજારી;

દાન ધરમકી ખેતી ખાસે, પ્રેમ પુરપકી ખાંણી;

રામ નામ હે ઘટમે, ચોકી નીરમળ ફળ તછામી.

દોડ

કુચ ખાસે ખીલા ખીલ વાસે, કુચગુંમાન મત રખ દીલમેરે;

વૃં નવ નાડીસે, જીકડા કુલ પવન ભરા તેરે તનમેરે;

દમ નીકલ જીવ હોય્યાગા, ઇહાં કોન ક્રીસીકે દંમકા.

સોદાગર. ૨

તીરથ પરત ખોહિત કર આગ્યે, દેખી ધરની સારી;
 હુંધ એક જોગી જોગ કમાવે, હુંધ એક દુધા ધારી;
 હુંધ્યાને આસન મંડપ છાગ્યે, હુંધ્યાને ધુની સમારી;
 હુંધ્યાને હાથમે સુમરાણ લેકે, રામજી માળા કરો.

દોડ

કુચ દેખલે દીપલાલે, ખોટા ખરા પરખાલેરે;
 ઇહાં ફનીયાં આઈ મલકર, ઇહાં ભરા હાટ ખતરેરે;
 મલ નારખ તોડકલજીગકા, સીર તોડ દીઆ ફટકકા.

સોદાગર. ૩

હુંધ્યાને આસન મુંડ મુંડાગ્યે, હુંધ્યાને ડોકોર દ્વારા;
 હુંધ્યાને અધર છત્ર લગાગ્યે, નીત કરે ભંડારા;
 ઇસ ખાતનમે હારે સખહી, જીત ગમ્યા કોઇ સુરા;
 સહાયલી હુંદી નામ ઓધારે. સેવા ગુરકા પુરા.

દોડ

મલ કુખલ મચીહે ખાજી, ઇહાં ખુખ મચીહે જીવારે;
 મલ દગા કે નદી પારે, ઇહાં ધરમ ખાંચલે કુવારે;
 હુંદ સાહેબ રાગ્ય ખનાગ્યા, જીને ગ્યાન ગુરુસે પાપા.

સોદાગર. ૪

ગજલ.

દીલકે દેનેસે કીસુરાહ મુજે ઇનકાર નહીં, દીલતો મેં દે ચુકા;
મંનકે દેને સે કીસુરાહ મુજે ઇનકાર નહીં;

એજરા મુજે ઇનકાર નહીં, દીલતો મેં દે ચુકા; પલટો
પર મેરે હાલપે અખતક વો ખખરદાર નહી, એ તમાસા
હે નઆ, હજરતે ઇસ્કે મીયાં આપકો હંમ જાન ચુકે;
ખડોત પઅમાન ચુકે, ખાખ ખમોમી તેરી હંમ છાંન
ચુકે, અખતો હો પાંસે હવા; દીલકે દેનેસે; ૧

હંમતો મરતેહે તેરે હીજરકે, મારે મારે; અખતો આ
દાસ્ત પારે, સેકડો ચલ ગએ સીરપે મેરે; આરે આરે
અખતો આના હો તો આ; દીલકે દેનેસે; ૨

ખાદે મુદતકે હુધ આજ મુલાકાત નસીખ, હુધ ન એક
ખાત નસીખ; મરગએ પર હુધ ન વસ્લકી એક રાત ન-
નસીખ આહે તગદીરે-આદા; દીલકે દેનેસે; ૩

નાતો તેહેરીર એર તઃ નીર ખી ખન આતી હે, ન ફુવા
ભાતીહે, સર ખસર અફસે તખીખોમી વાંહાં જાતીહે,
જખકે આતી હે ખાન; દીલકે દેનેસે; ૪

જાલ દતાહું એજ આપકે મેં કાંન ભલા. વીસકું મુન
રખીઓ જરા, હશ્રમે હાથ મેરા એર ગરેખાં તેરા, મ-
નમુજ પેષ આદા; દીલકે દેનેસે; ૫

મેતો કેતાહુ હુસેતી તું કહા માંન મેરા, કીસુસે દીલ ન
લજા દીલકે દેનેસે કાઈ દીન ખીતુ પાવેગા ખચા તેરીહે

એહી સળ; દીલકે દનેસે; ૬

સોહણીઓ

જીવાકી લાગી કાઠી કયા જાણિરે,
 હે જીવાકી લાગી કાઠી કયા જાંને; પલટા.
 જોઈ તન લાગી વાસી ફોઈ તન માને,
 બે દરદીકી ખલા કયા જાંણિરે; જીવાકી. ૧

મહારા માફજીને કેળે, મહારા માફજીને કેળે;
 મેતો ધાંને મોહી રાજ, મેતો ધાંને મોહી રાજ. પલટા.
 સોના દોસરાઈ વાસી મેણા હુંદા ખાલા.
 ભર ભર પીવે માને પાવે; મેતો ધાંને મોહી રાજ. ૧

જોલા ખાતી જોને આંવે, ધાંને માફજી ખાલાવે પલટા.
 માફજી ખુજાવે ધાંને કાંઈ ફરમાવે;
 હસ હસ ગલહુ લગાવે,
 હસ હસ ગલહુ લગાવે; ધાંને માફજી ખુજાવે. ૧

ખીહાજ.

જસોદારે, આજ મુખાર કહોરે;
 અજ મુખાર કહોવે આજ તો મુખાર કહોરે; પલટા.
 તોરે પુત્ર ભયો, બે સરી મોહન,

સો આજ મારે મન હુતો બાપ્પારે, હો જસોદારે. ૧

બાઈ મારે પીયાંકું મે જાને ન હુંગી: પલટો.

મે ભોરીકચુ સમજાવું નાંહી, સાહે નણદવાકી ચોરી; મે. ૧

લોગન હો, મે બન બન હુંદું અંગે બહુતરમાયું; મે. ૨

ગોકુલ હુંદે, પીંદ્રાળંત હુંદી; હુદ શીરી માધુ બંનમે; મે. ૩

કચારબાં.

જડસે કટાય ગરૂ લીંબુવા, કટાય ગરૂ લીંબુવા; લીંબુવારે
અર્ધમાન જડસે કટાય ગરૂ લીંબુવા. પલટો

લીંબુવેકા છોટી છોટી ગરીઆં, લો છોટી છોટી ગરીઆં;

કાંટો લાગ્યો મારે હાથ, જડસે કટાય ગરૂ લીંબુવા. ૧

લીંબુવેકા ઘેરી ઘેરી છાયા, લો ઘેરી ઘેરી છાયા; ઉપર

ખેઠો કારો નાગ; જડસે કટાય ગરૂ લીંબુવા. ૨

ભેરવી.

સોતનીઆં વુને બરદીનો કાન. પલટો.

બારા બરસ પીછે, પીયા ઘર આગ્યેલો, તહાપર ધતનો શુમાન. સો.

નાં પેનું મે નાં પેનુંગી, આસમાની ચુડીઆં;

આસમાની ચુડીઆં વે, એ પુરાની ચુડીઆં, નાં પેનું મે નાં

પેનુંગીઆય, પલટો;

દીક્ષા શહેરસે મનીહાર બુઝાઆરે, અખતો મેરી નહીરે

બુવાની, એ પુરાની ચુડીઆં, નાં પેનું મે નાં પેનુંગી. ૧

જા હેર ખ બ ર *

અમારે ત્યાં નીચે લી ચોપડીઓ મળશે.

કરણ કામાવતીની વ ૧—૪—૦
ગુલચમન ગાયન... ૦—૪—૦
ગુલખંડાવલી. ૦—૪—૦
મહારાવના રાસડા. ૦—૧—૩
પેહેલીથી તે છઠ્ઠી સુધીના અર્ધ.
મલીનાથના સ્તુતી..... ૦—૧—૦
દીવાની સાર સંગ્રહ..... ૧૪—૦—૦
ફોલદારી સાર સંગ્રહ..... ૧૫—૦—૦

આ સીવાય પણ ખીજા કાપડ તથા વારતાઓના પુસ્તક ઘણા મરતી ક્રીમતે મળશે, ઉપર લખેલી ચોપડીઓ નીચે લખેલ ઠેકાણે મળશે.

અમદાવાદમાં ચમનલાલ નરસીદાસ તથા ઉત્તે-
મરામ ઉમેદચંદને ત્યાંથી. ડૉ. પંચભાઈની ધાળ.
તથા. યુનાઈટેડ કંપનીમાંથી.

ડીસાકાંપમાં. દલાલ. જિમેદચંદ અમરચંદને ત્યાં
અમુલખચંદ જિમેદચંદ પાસેથી.

દસથી વધારે નકલ રાખશે તેને કમીસન આ-
પવામાં આવશે, હેસાવરના ઘરડોએ ટપાલ ખરચ
આપવું પડશે.

